Rekli so

Vrhunsko zdravljenje stane

Simon Vrhunec, generalni direktor UKC Ljubljana, ob napovedi manj sredstev za bolnišnice: "Pri vsaki vstavitvi umetnega srca imamo 140 tisoč evrov izgube, ker preprosto tega že zdaj nimamo pokritega. Tri take smo letos naredili. Zdravimo kritične opekline, edini v Sloveniji kot terciarna institucija. Pri vsakem takem primeru imamo 210 tisoč evrov izgube, ker ZZZS ne pokrije celotnih stroškov zdravljenja. Šest primerov smo zdravili v letošnjem letu. Lani smo uvedli in letos nadaljujemo perkutano implantacijo aortne zaklopke. Več kot 30 tisoč evrov izgube imamo pri vsakem primeru, preprosto se ne priznava, da mi to delamo. Ne priznava se, a s perkutano implantacijo zaklopke močno izboljšamo kakovost zdravljenja. Tak bolnik je v bolnišnici samo en dan, rehabilitacija pa je veliko, veliko bolj preprosta. 16 takih bolnikov smo imeli letos. Lahko bi še in še našteval, do trenutno dobrih dvanajst milijonov evrov nepriznanih programov. Kot direktor naše največje, najpomembnejše zdravstvene inštitucije, inštitucije, na katero vsi računajo, od politikov do gospodarstvenikov, članov skupščine ZZZS in navadnih državljanov, se sprašujem, s kakšnimi sporočili (ob dodatnem krčenju sredstev) se soočamo." **(mag)**

Gospodarstveniki v Jordanijo

V Jordanijo je včeraj odpotovala gospodarska delegacija desetih slovenskih podjetij iz različnih panog. V okviru obiska bodo v Amanu organizirali poslovno konferenco in individualna srečanja med slovenskimi in jordanskimi podjetji.

Potenciali za okrepitev gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Jordanijo se ne kažejo le v povečanju blagovne menjave, pač pa tudi na področju prenosa znanja, tehnologije, skupnega nastopa na tretjih trgih in investiranja. V delegaciji bodo predstavniki podjetij Pipistrel, Kastro inženiring Katja Zajko, Adria Airways, Aerodrom Ljubljana, Adria Airways Tehnika, Adria Airways Letalska šola, Trade Logistics, Koper NT Logistika, Luka Koper in Activa inženiring. **(gr)**

VOX POPULI

Menite, da se bo socialno podjetništvo v Sloveniji uveljavilo?

Da Ne

www.vecer.com

Odgovor na prejšnje vprašanje

Bi morale biti seje vlade javne?

65 % Da — 35 % Ne

Število glasov: 570

"To je zelo resen varnostni incident"

Dr. Denis Čaleta z Inštituta za korporativnovarnostne študije (ICS) in Fakultete za državne in evropske študije, ki je edini sodni izvedenec in cenilec za področje varovanja tajnih podatkov pri nas, o odtekanju posnetkov vladnih sej v javnost prek Youtuba

MATIJA STEPIŠNIK

"Soočeni smo z veliko afero. Slovenija je doživela drugi Wikileaks, iskali bomo vojaka Bradleyja," je na TVS dejal Marjan Miklavčič iz Fakultete za varnostne vede. Se strinjate z dramatičnostjo sporočila?

"Težko bi komentiral te izjave. Kot trenutno edini sodni izvedenec in cenilec za področje varovanja tajnih podatkov v Sloveniji pa lahko z gotovostjo ocenim, da je to zelo resen varnostni incident, ki ima za ugled Slovenije zelo neprijetne posledice. V novejši zgodovini Slovenije smo imeli kar nekaj afer, ko so iz posameznih delov nacionalnega varnostnega sistema odtekali občutljivi tajni podatki. Dejstvo, da smo ponovno priča nepooblaščenemu odtekanju podatkov, ki se je tokrat dogodil na samem vrhu izvršilne veje oblasti, nas lahko upravičeno skrbi. Ustrezni organi se morajo na nastalo situacijo odzvati skrajno resno."

Kakšne so lahko posledice tega dogodka? So ogroženi nacionalni interesi, celo varnost, ker ne vemo, kaj vse imajo v rokah neznanci? Očitno gre za več vladnih sej, kjer tečejo pogovori tudi o zelo občutljivih temah.

"Skozi zgodovino se je potrjevalo dejstvo, da je bilo za posedovanje moči nujno potrebno ustrezno obvladovati informacije o svojih nasprotnikih ali konkurentih. Zavedati se je treba, da danes živimo v informacijski dobi, kjer je količina informacij neobvladljiva. Ponovno se potrjuje moja teza o 'državni zasebnosti'. Vsaka država mora za svoje ustrezno delovanje zavarovati tiste ključne informacije in podatke, ki bi, če pridejo v javnost, lahko bistveno ogrozili njeno normalno delovanje. Zaradi navedenega imamo zakon o varovanju tajnih podatkov z vsemi pripadajočimi podzakonskimi predpisi, ki ureja ravno to področje varovanja ključnih državnih tajnih podatkov. Zavedanje, da ne živimo v idealnem svetu, dokazuje cela vrsta incidentov med državami, kjer so na videz tradicionalni zavezniki izvajali vohunske operacije. Situacija je še kompleksnejša, če se zavedamo, da so v pridobivanje ključnih informacij vključene tudi multinacionalke, ki so že zdavnaj prerasle nacionalne okvire in interese ter same razpolagajo s takimi finančnimi sredstvi kot marsikatera posamezna država. Če to celotno situacijo umestimo še v razgreto politično ozračje v državi, vidimo zelo resno situacijo. O posledicah, ki jih je prinesla odtujitev podatkov, lahko trenutno samo sklepamo glede na podatke, objavljene na svetovnem spletu. Pravi odgovor bo morala dati temeljita preiskava pooblaščenih služb, ki jo pričakujem."

Je to dokaz, da se v Sloveniji tudi najbolj občutljivi podatki, celo zaprte seje vlade, slabo varujejo in je do njih preprosto priti?

"Kljub ustrezni zakonodaji obstaja na izvedbenem nivoju še vedno preveč varnostnih praznin. Dejstvo, da danes družba temelji na uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije na področju varovanja podatkov, dela ta sistem še bolj zahteven za zagotovitev ustreznega varovanja. Če v ta obzir postavimo še človeški potencial, ki dokazano predstavlja najšibkejši člen za odtekanje določenih podatkov, vidimo, da nas čaka še veliko dela. V konkretnem primeru skrbi predvsem, ali je posnetke nepooblaščeno odtujil nekdo iz vladne službe. Še bolj skrb vzbujajoče pa je lahko, da je nekdo z nepooblaščenim vdorom v sistem daljše obdobje prenašal ključne podatke in posnetke sej iz prostorov slovenske vlade. V zakonodaji je treba odpraviti trenutno zelo liberalno politiko varnostnega preverjanja za zelo širok krog izvoljenih funkcionarskih položajev, ki so danes izključeni iz sistema preverjanja in lahko predstavljajo pomembno tveganje za varnost ključnih državnih podatkov. Še intenzivirati je treba različne vrste izobraževanj, ki bodo pripomogla k dvigovanju varnostne kulture. Obstaja tudi potreba po zagotavljanju ustreznih kadrovskih in finančnih virov, ki bodo zagotavljali možnost bolj učinkovitega odkrivanja in preprečevanja groženj. Ne nazadnje pa je nujno sankcionirati odkrite primere nepooblaščene odtujitve tajnih podatkov. Še bolj je alarmantno stanje na področju gospodarstva, kjer je zavedanje o pomembnosti varovanja poslovnih skrivnosti na tako nizkem nivoju, da je škoda zaradi izgube konkurenčnih prednosti, patentov in drugih ključnih informacij ogromna, ne samo za podjetja, temveč posredno tudi za državo."

Kakšen je motiv objave teh posnetkov oziroma celo za selekcijo in ureditev teh?

"V tem trenutku je o podrobnih motivih prezgodaj ugibati. Moramo počakati na rezultate temeljite preiskave. Motiv diskreditacije Slovenije je lahko zelo resen in skrb vzbujajoč, če bi ga povezali s stališča kompleksnosti položaja mednarodnega ugleda države v svetovni gospodarski krizi in padanja bonitetnih ocen. Ne gre izključiti tudi možnosti, da so dejanje storili nezadovoljni posamezniki, ki so nad trenutno situacijo v državi tako razočarani, da to izražajo prek takih dejanj. V objavljenih posnetkih se namreč pojavljata vladi z desnega in levega političnega prostora."

Je izključeno, da bi bila lahko to akcija kakšne tuje varnostno-obveščevalne službe, ker motiv ni povsem nedvoumen in jasen, prav tako pa s temi posnetki nihče ni zelo diskreditiran?

"Ne moremo izključiti nobene od možnosti. Iluzorno bi bilo pričakovati, da Slovenija ni na udaru delovanja tujih obveščevalnih služb. To dokazujejo tudi objavljene depeše iz ameriškega veleposlaništva v Ljubljani. Diplomatsko-konzularna mreža predstavlja tako imenovano 'legalno obveščevalno dejavnost'. Manjkajoče informacije, ki jih preko tega sistema ne morejo pridobiti, se lahko dopolnjujejo tudi z metodami uporabe posameznih obveščevalnih mehanizmov."

"V tem trenutku je o podrobnih motivih prezgodaj ugibati. Moramo počakati na rezultate temeljite preiskave." (Robert Balen)

Vsaka država mora zavarovati tiste ključne podatke, ki bi, če pridejo v javnost, lahko bistveno ogrozili njeno normalno delovanje

Je prav, da Slovenija ostane brez državnih pokojnin?

PRO & CONTRA

BERNARD BRŠČIČ, EKONOMIST:

"Absolutno. Državna pokojnina je najbolj v nebo vpijoč izrodek pokojninske reforme iz leta 1999. Že samo ime 'državna pokojnina' je protislovje v izrazih, saj prava pokojnina ni državna miloščina, ampak pripada človeku, ki je delal in zanjo plačeval prispevke. Ne oporekam, da mora obstajati minimum socialne varnosti za državljane, a tega ne more zagotavljati pokojnina, saj ta ni socialni transfer, ampak lastninska pravica tistih, ki so vplačevali prispevke. Pokojninskega sistema ne smemo zlorabljati za vodenje socialne politike. Zmotno je prepričanje, da mora pokojninski sistem temeljiti na solidarnosti in je nekakšno zavarovanje pred revščino. Nasprotno, zagotavljati mora zavarovanje pred dolgoživostjo. Predstavljajte si, kako bi na zavarovalnici pogledali človeka, ki ne bi imel zavarovanega avta in bi po prometni nesreči prišel uveljavljat odškodninski zahtevek? Nič drugače ni pri pokojninskem zavarovanju, pokojnina mora biti sorazmerna vplačanim prispevkom. Z državnimi pokojninami, ki so mimogrede le za nekaj evrov nižje od pokojnin zavarovancev, če so delali in bili zavarovani 15 let, smo dajali mladim povsem napačno sporočilo: ni vam treba delati, saj bo država tako ali tako poskrbela za vas. Hvalevreden dosežek odhajajoče vlade je nova socialna zakonodaja, ki ukinja državno pokojnino in varstveni dodatek. Hvala bogu, da je pokojninska reforma na referendumu padla, sicer bi državne pokojnine, ki so že dodeljene, ostale v pokojninski blagajni. Po mojih izračunih so nas državne pokojnine, vsiljene leta 1999 na pobudo SLS, v desetih letih stale okrog 400 milijonov evrov. Gre za žalitev pravih upokojencev, ki so si pokojnine zaslužili z delom in plačevanjem prispevkov in jih že dve leti prepričujemo, da ni denarja za usklajevanje njihovih pokojnin.

Seveda bi bilo treba pokojninsko blagajno očistiti še drugih privilegiranih psevdopokojnin. Nujno je treba odpreti vprašanje celotnega 232. člena zakona ZPIZ-1, kjer imamo okrog 50 kategorij privilegiranih upokojencev, od izjemnih, vojaških, poslanskih ... Če bi te v celoti ukinili, saj niso utemeljene na plačanih prispevkih, bi lahko prihranili pol milijarde evrov. Čisti računi, dobri prijatelji mora veljati tudi v pokojninskem sistemu. Največ preglednosti bi zagotovila sistem virtualnih pokojninskih računov ali pa nemški sistem pokojninskih točk. Vsa druga izplačila, ki jih zdaj nakazuje Zpiz, je treba čim prej izločiti iz pokojninske blagajne. Tako bi hitro ugotovili, da pošteni upokojenci sploh niso problem, ampak da pravo breme predstavljajo pokojninski zastonjkarji."

MATEJA KOŽUH NOVAK, PREDSEDNICA ZDUS:

"Večina ljudi, ki dobivajo državne pokojnine, sodi med najrevnejše prebivalce Slovenije ali pa so to ženske, ki niso bile nikoli zaposlene. Veliko je govorjenja, da so to ljudje, ki nikoli niso hoteli delali, zdaj pa jih država nagrajuje za to. To pa so predvsem ljudje, ki s 183 evri ne morejo preživeti. Kdor trdi, da lahko, naj kar sam poizkusi vsaj en mesec. Zanje je dobro, da se je zakon spremenil, saj naj bi po novem dobili višjo socialno pomoč. Za ženske, ki niso bile nikoli zaposlene, pa pomeni ukinitev državne pokojnine korak nazaj. Te ženske so še vedno močno odvisne od dobre volje svojih partnerjev, saj gospodinjsko delo ni bilo nikoli ustrezno cenjeno, tudi pri partnerjih teh žensk ne, čeprav ima večina ob ženi, ki je vedno na voljo njim in otrokom, bistveno višjo kakovost življenja.

Ob ukinitvi državne pokojnine, to naj bi po novih merilih in kriteriji izgubila večina dosedanjih nekaj več kot 14 tisoč prejemnikov, bodo ogrožene tudi družine, ki bodo imele dohodek na družinskega člana tik nad mejo, ko bi lahko sedanje prejemnice državne pokojnine po novem zaprosile za denarno socialno pomoč.

Takim družinam 183 evrov, kolikor so ženske, ki niso bile zaposlene in torej nimajo lastne pokojnine, po 65. letu dobivale sedaj, veliko pomeni, kar ljudje z višjimi dohodki težko razumejo. Ker bodo po novem zakonu ugotavljali upravičenost do socialne pomoči po dohodku na družinskega člana in ne več po dohodku posameznika, lahko pomirim vse tiste, ki jih je tako zelo jezilo, da pomoči države ne bodo več dobivale žene direktorjev in obrtnikov. Gospodinjsko delo je trdo delo, to vemo vse ženske, predvsem pa ni družbeno priznano. Če je do zdaj država to delo nagrajevala z državnimi pokojninami, je to bil velik dosežek. Organizacije civilne družbe si bomo morale prizadevati, da se ta civilizacijski dosežek v Slovenijo vrne." **(tm)**

